

Simban tarina Pietarsaareen

Taistelu vallasta leijonamaassa, tuo estradille yli 100 esiintyjää

Anita Salmi

PIETARSAARI (KP)

Runeberginsalin estradi muuttuu maaliskuussa esitettävässä suurteoksessa Afrikan viidakkoksi, jossa käydään taistelua vallasta leijonien valtakunnassa. Päärooleissa on leijonapenttu Simba ja muita viidakon eläimiä.

Esityksen tuottaja **Johanna Grüssner** kertoo tarina koostuvan useimmista Leijonakuningas -esityksistä ja sen on musiikkiteatteriksi näytelmäksi sovittanut Isabella Sarling. Hän niin ikään ohjaa esityksen.

Musikaali esitetään myös Ahvenanmaalla, siellä esiintyjäkaarti on paikallinen. Musiikot ja tanssijat ovat samat. Ahvenanmaalla näytöksiä on neljä ja ne ovat lähes loppunmyytyjä.

Pietarsaareissa esityksiä on yksi. Siinä Ålands Projektkörin ohella mukana on paikallisia solisteja ja kokkolalainen Karleby Ungdomskör.

Näyttämöllä on yhteensä sata laulajaa. Kun lasketaan mukaan lisäksi solistit, tanssijat ja musikit, on estradilla noin 130 esiintyjää.

Olen tehnyt yhteistyötä Pohjanmaan esiintyjien kanssa ja yleisömenestyksen, A Tribute to Queen, näki 10 000 katsojaa Ahvenanmaalla ja Pohjanmaalla. Minusta on mieluisaa tehdä yhteistyötä yli rajojen ja on aina hauskaa tulla Pietarsaareen, Johanna Grüssner sanoo.

Hän kertoo valinneensa Leijonakuningas-teeman, koska se häntä itseään liikuttaa aina yhtä paljon, vaikka hän on nähnyt sen useita kertoja, muun muassa Lontoossa ja New Yorkissa.

- Paitsi tarina myös laulut ovat todella hienoja. Halusimme tehdä ruotsinkielisen version Isabella Sarling on kääntänyt niittä, hän mainitsee.

Pieni ote Simban tarinasta lehdistötötilaisuudessa. KP/CLAS-OLAV SLOTTE

bella Sarling on kääntänyt niittä, hän mainitsee. Gunilla Nilsson ja Ulla Kjeldsen vastaavat lavastuksesta ja puuvuksesta.

- He ovat tehneet äärimmäisen hienoa työtä ja esimerkiksi kaikille kuorolaisille val-

mistetaan puvut afrikkalaisesta käsintehdyistä kankaasta. Olemme hankineet tekstiilit Tansaniasta, jossa Mwembe -yhdistys tekee työtä lasten koulutuksen hyväksi, Grüssner kertoo.

Pietarsaaren esityksessä solisteja ovat muun muassa Sören Lillkung, Scar, Mikael Svarvar, Mufasa, Joel Forsbacka, Simba ja Emelie Sund, Nala. Mikael Svarvarin lapset Ella, esittää Nalaa lapsena ja Otto, Simbaa.

- Esityksen valmistelu on tehty siten, että jokainen ryhmä tekee työtä omalla paikkakunnallaan. Olen tehnyt esimerkiksi laulustermit valmiiksi tiedostoiksi. Siinä on jokaisen ryhmän erikseen ja taustalla kuuluu hiljaisempana muut äänet. Näin laulajien ei välttämättä tarvitse osata nuotteja,

Grüssner toteaa. Hän mainitsee lauluja laulettavan 4-6 äänisesti eli haasteita riittää. Samoin näyttelijöillä. Yhteisiin harjoituksiin kokoonnutaan vain pari kertaa. Esitys Runeberginsalissa on 28. maaliskuuta.

- Nämä oman elämänsä kymmenen pientä personal traineria leikkivät pusikossa Pompelipossua, paistavat makkaraa nuotiolla, syövät ja saunovat tissi- ja pippelillä. Retriitin päätteeksi keriydytään väsyneinä, mutta onnellisina tuvan lattiaalle lämpimään läskikasaan. Tekijöiden mielestä tällainen keskivero, kesäinen mökkiviikonloppu on yhtä kuin elokuvan käsikirjoitus. Lomasaarella sattumukset seuraavat sketsimäisinä toisiaan. Konkaisuudesta ei voi puhua. Mutta ne sketsitkin jäävät kesken, ideoiltaan ja kehityllyiltään. Onhan ajatus ratsastusselviestä ilman hevosta ihan hauska, mutta vain paperilla, ei toteutuksena. Mitä pitemmälle *Viikossa aikuiseksi* ehti, sitä enemmän se muistuttaa keski-ikäisten *Salattu-*

Klisekasa ei naurata

ELOKUVA

★

■ Viikossa aikuiseksi. Ohj. ja käsikirjoitus Johanna Vuoksenmaa. Kuvaukset Jan Nyman. K7. 92 min. Dionysos Films 2015. Rex 1, Kokkola. Kinocity Screen 2, Pietarsaari.

Hannu Björkbacka

KOKKOLA

Suosikinäyttelijään "tähdittämä" Viikossa aikuiseksi pyrkii sympattisesti ja kaikkia osapuolia ymmärtäen käsittelemään ihmisen keskeneräisyyttä, puolivalmiutta ja tätä ikuiselta tuntuvaa välitilaa. Harmi vain, että Johanna Vuoksenmaan ohjaama ja itse käsikirjoittama komedia on sekä keskeneräinen, puolivalmis elokuva, näyttelijöiden kevyt kesäduuni.

Vuoksenmaan edellisessä menestyksessä, *21 tapaa pilata avioliitto*, nähtiin parodisia pätkkiä väitöskirjatutkijan kuvaamista suomalaisista häistä. Nyt aiheeseen johdattaa "aikuisten Proteleirin" mainosvideo. Siinä houlutellaan hillolla ja hevosilla hyväksioisia kehittymään ihmisinä idyllisissä lomasaariolosuhteissa. Paikalle saapuu kahdeksan raukkaparukasta kaitsoijanaan ketku leirinetäjä ja fyysisestä hyvinvoinnista huolehtiva kynninen keittiöhengetär.

Nämä oman elämänsä kymmenen pientä personal traineria leikkivät pusikossa Pompelipossua, paistavat makkaraa nuotiolla, syövät ja saunovat tissi- ja pippelillä. Retriitin päätteeksi keriydytään väsyneinä, mutta onnellisina tuvan lattiaalle lämpimään läskikasaan. Tekijöiden mielestä tällainen keskivero, kesäinen mökkiviikonloppu on yhtä kuin elokuvan käsikirjoitus.

Lomasaarella sattumukset seuraavat sketsimäisinä toisiaan. Konkaisuudesta ei voi puhua. Mutta ne sketsitkin jäävät kesken, ideoiltaan ja kehityllyiltään. Onhan ajatus ratsastusselviestä ilman hevosta ihan hauska, mutta vain paperilla, ei toteutuksena. Mitä pitemmälle *Viikossa aikuiseksi* ehti, sitä enemmän se muistuttaa keski-ikäisten *Salattu-*

ja elämiä, tuota *Nightmare*-saari-seikkailua, viime vuoden latteinta elokuvaa. Jos Salkkari-filmissä ei riittänyt seikkailua, kovin vähän tässäkin on komediaa. Joll-ei sellaiseksi ole tarkoitettu tarinan toinen toistaan kärjistetympiä tyyppejä.

Seurueessa on keikestelevä homo, läskilesbo, riukurokkari, estynyt lestadiolainen, rillipää vanhapiika, ikääntyvä machomies, onneton rikas ja homepäähippi. Tietysti mukana myös mies, joka tykkää pukeutua naistenvaatteisiin. Eikä siinä mitään pahaa! Mutta siinä on, että ristiinpukeutuminen on hahmon ainoa ominaisuus. Viikossa aikuiseksi on kasa kliseitä.

Vuoksenmaa teki aikoinaan kunnianhimoisen ja onnistuneen jännityskomedian *Nousukausi*, joka voitti kaikki vuotensa Jussi-palkinnot. *Onni von Sopanen* on 2000-luvun parhaita lastenelokuvia. Sen jälkeen häneltä ilmestyi huoliteltu romanttinen komedia *Toinen jalka haudassa*, joka ei ollut hauska eikä saanut kenkään sydäntä läpättämään. Katsojien kaikkottua Vuoksenmaa teki korjausliikkeenä tuplavarmistuksen. Hänen uudemmat elokuvansa ovat vailla kunnianhimoa, mutta taatusti yleisöä koskiskelevia. Menestysresepti koristellaan nimekkäillä televisiosuosikeilla.

Ehkä liioittelin. Ei Suomenkaan Hollywoodissa "kukaan tiedä mitään". Menestys ei ole koskaan varma. Oli yllätys, että keskinertaisuus nimeltä *21 tapaa pilata avioliitto* tuli niin suosituksi, vaikka siinä nähtiinkin kaikki Pu-tous-tähdet. Tuskin Viikossa aikuiseksi-elokuvaan yleisönsuosioita ainakaan haittaa, että mukana ovat Iina Kuustonen, Taneli Mäkelä ja Minttu Mustakallio.

Onneksi ovat! Varsinkin Minttu Mustakalliosta ja keittäjää esittävästä Minna Koskelasta pitää olla kiitollinen. He eivät suostu kutsuttuun ympärillä versovan naamanvääntelyn tasolle. Huono käsikirjoituskaan ei pysty heihin, vaan valuu kuin vesi hanhen selästä. Aurinkoinen loppukuva ja Vicky Rostin laulama, Vuoksenmaan sanoittama laulu *Hei huominen* ovat oikein kivoja myös.

Taide ja luovuus ylläpitävät elämänkipinää

Vainojen uhrien muistoäivää vietetään tänään

Jaana Erkkilä

Taide ja sananvapaus ovat puhuttaneet ihmisiä ympäri maailmaa viime viikkojen aikana ja äänenpainot ovat vaihdelleet sen mukaan, missä ja minkälaisen kulttuuriperimän piirissä puhetta on käyty. Tänään tiistaina vietetään kansainvälistä *Vainojen uhrien muistopäivää* (*The Holocaust Victims' Remembrance Day*), joka on erityisesti toisen maailmansodan aikana tapahtuneeseen juutalaisten joukkotuhoon liittyvä muistopäivä. Seitsemänkymmentä vuotta on kulunut siitä, kun yli kuusi miljoonaa juutalaista tapettiin Euroopassa, heidän joukossaan suuri määrä eri alojen taiteilijoita. Silti antisemitismi on lisääntynyt Euroopassa ja myös suorat väkivaltaiset hyökkäykset juutalaisiin kohteisiin.

Getoissa ja keskitysleireillä elämänpäivää ylläpitäneet taide ja luovuus ovat jääneet vähälle huomiolle holokaustien lähtökohtana keskustelussa, vaikka keskitysleirien orkesterit ovat tuttu ilmiö sekä historiankirjoista että joistakin elokuvista. Holokaustin aikana getoissa kirjoitettiin runoutta, pidettiin lukupiirejä, opintopiirejä, kantaesityksiä näytelmiä, järjestettiin konsertteja, katusoitot olivat aktiivisia, valokuvaajat dokumentoivat elämää tuleville sukupolville, taiteilijat tekivät töitään.

Orvoiksi jääneiden lasten jokapäiväisestä elämästä pyrittiin huolehtimaan olosuhteisiin nähden parhaalla mahdollisella tavalla. Opettajat työskentelevät uupumatta ylläpitääkseen ajatusta, että koulua käydään getoissa sekä nykyisyyttä etä tulevaisuutta varten, vaikka useimmille oli tilan ihmisten väliisellä yhteydellä ja hetkelle elää normaalia elämää.

Holokaustin aikana tapettiin 1,5 miljoonaa lasta eri puolilla Eurooppaa. Natsit olivat erityi-

Yehuda Bacon (1929) *To the Man who Restored my Belief in Humanity*. Praha, 1945, guassi, hiili ja kynä 32.6 x 41.5 cm.

Monipuolista taide-elämää

Musiikkielämä getoissa oli monipuolista ja vilkasta mutta ei helpompaa eikä ongelmattomaa. Juutalaiset saivat esittää vain juutalaisen säveltäjien musiikkia. Kielto ei-juutalaisten säveltämiä musiikkiesityksiä esittämiseen perustui siihen, ettei juutalaisten musiikoiden annettu "liata" kristittyjen säveltäjien musiikkia. Kiellettiin luonnollisesti estäneet orkestereita soittamasta kiellettyä musiikkia.

Varsovan getossa järjestettiin 40 konserttia joulukuun 1940 ja huhtikuun -42 välillä. Getossa eli ja työskenteli 66 ammattimusiikkia, joista yksikään ei jäänyt eloon Treblinkan keskitysleiriltä. Musiikkielämään osallistuminen oli monelle ainoa yhteys menneeseen elämänmuotoon ja näin ollen tarjosi mielikuvitukselle mahdollisuutta nähdä tulevaisuuteen: ihminen jolla on menneisyys, voi kuvitella myös tulevan. Musiikki loi tilan ihmisten väliselle yhteydelle ja hetkelle elää normaalia elämää.

Holokaustin aikana tapettiin 1,5 miljoonaa lasta eri puolilla Eurooppaa. Natsit olivat erityi-

sen julmia lapsia kohtaan, koska heissä oli tulevaisuus ja holokaustin tarkoituksena oli tuhoata jokaikinen juutalainen maan päältä. Esimerkiksi Theresienstadtin getossa asui noin 15 000 lasta ja nuorta, joista selvisi hengissä vain satakunta. Heidän piirustuksiaan, maalausksiaan ja kirjoituksiaan on talletettu Pradhan juutalaiseen museoon. Holokaustin aikana murhattujen lasten muistolle on tehty pysyvä installaatio Jerusalemissa sijaitsevan Yad Vashem -tutkimuskeskuksen yhteydessä olevaan museoon. Pimeässä huoneessa on peilien ja kynttilän avulla luotu illuusio tähtitaivaasta, jonka sisällä tilaan tuleva kulkee. Rauhallinen ääni, joka vaihtuu välillä, lukee rauhallisesti nimiä ja iän, jolloin kyseenainen lapsi kuoli. Nimilistalla on 1,5 miljoonaa nimeä.

Taiteessa muutakin kuin kärsimystä

Vaikka natsit tuhosivat suuria määrää juutalaisten tekemää taideä, uutta luotiin sekä getoissa että keskitysleireillä. Ilmaisunvapaus on suhteellinen asia: keskitysleireillä visuaalisten alo-

Yad Vashemin nimien halli on vaikuttava kokemus.

jen ammattilaisia pakotettiin tekemään natsipropropagandaa julisteiden ja graafisen suunnittelun merkeissä. Samat taiteilijat tekivät salassa omaa taidettaan, dokumentoivat leirioloja.

Kuvataiteen asemasta holokaustin tulkitsemista on esitetty erilaisia näkemyksiä. Vaikka ero historiallisten tosiasioiden ja taiteen esittämien tulkintojen välillä on selvä, joidenkin mielestä holokaustista ei pitäisi tehdä taidetta. Monet holokaustista selvinneet taiteilijat purkivat kokemuksiaan getoissa ja keskitysleireillä teoksiansa pian toisen maailmansodan päätyttyä ilmestymään, vaan taiteen keinon kerrottuna todellisuutena.

Rajanveto kuvapäiväkirjojen, kuvataiteen, kirjoitettujen päiväkirjojen ja kirjallisuuden välillä voi olla joskus ongelmallinen. Jotkut päiväkirjat ovat kaunokirjallisuutta ja jotkut dokumentteja elämästä.

Kun kuvaa astuu taide, ollaan välittömästi mielikuvituksen todellisuuden alueella, vaikka niin

YAD VASHEM -TUTKIMUS- JA KOULUTUSKESKUS

Jerusalemissa sijaitseva Yad Vashem -tutkimus- ja koulutuskeskus keskittyy holokaustin liittyvään tutkimukseen. Keskus on useita museoitu, pysyviä ja vaihtuvia näyttelyitä ja siellä järjestetään seminaareja, joissa käsitellään holokaustia. Yad Vashemissä on myös laajalti opetusmateriaalia ja kiertävien näyttelyiden aineisto. Kirjoittaja osallistui Yad Vashemissä järjestettyyn seminaariin marraskuussa 2014.

sanotut faktat pitäisivätkin paikansa. Keskustelua holokaustin tulkitsemisesta kuvataiteen kielellä on käyty taiteen sosiologian näkökulmasta ja toisaalta, onko toisen tai kolmannen polven henkiin jääneillä oikeus käsitellä holokaustia omissa taiteissaan aikamme taiteen kielellä. Kysymys tuntuu kummalliselta, kun ajatellaan, miten paljon on historiallisia tapahtumia liittyvää kaunokirjallisuutta, eikä sen kirjoittajalta edellytetä omakohtaista osallisuutta menneisiin tapahtumiin. Ilmaisunvapaudesta keskustellaan siis monella tasolla ja eri näkökulmista.

Taidemuseo Yad Vashemissa kertoo paitsi holokaustista myös taiteen ja taiteilijoiden todellisuudesta. Osa teoksista on "odotettua" holokausti-taiteita, joka kuvaa kärsimystä, tuskaa,

Yhdessä näyttelijä käsikirjoitusta etsimässä. JOHANNA VUOKSENMAA

Beibsen herkisti

KONSERTTI

■ Kaustisen musiikkilukiolaiset. Su 25.1. Kaustinen-sali.

Inkeri Tuikka

KAUSTINEN

Valikoitu otos akustista musiikkia sopi hyvin Kaustisen kamarimusiikkiviikon aloituskonserttiin ohjelmaksi. Kuorolle, orkesterille ja erilaisille kamarimusiikkiyhtyeille annettiin tilaa. Konsertti pysyi nyt napakan mittaisena ja eheänä kokonaisuutena.

Konsertin parhaimmistoon kuului laulu-yhtye Beibsin tulkitta suomalaisesta kansanlaulusta *Kaipaa*. Rajattomasta tuttujen Jussi Chydeniuksen ja Essi Wuorelan sovitusta soi hyvin kuudella naisäänelläkin. Laulu alkoi eleehtömän kauniista unisonosta ja kasvoi intensiiviseksi sävelkudelmaksi. Herkkyyks ja puhtaus säilyivät kautta linjan.

Harmonikansoittaja Ilona Jusimäki yhdisti viipylevät melodiakulut ja sähköisen sykkeen Vannemaan *Kaihossa*. Maria Inananen soitti viululla Sibeliuksen *Novelletten*. Kaunisointista, puhdasta ja luontevaa soittoa olisi mielellään kuunnellut pidempäänkin - samoin kuin jousikvartetin esitystä Mozartin *C-duurikvartetosta*.

Konsertissa kuultiin kolme

kantaesitystä. Liisa-Maria Koskelan *Mishka jousiorkesterille* on kolmiosainen teos, jossa soanaattimuotoa on hyödynnetty onnistuneesti. Etenkin toinen osa, *Pizzicato*, soljuu eteenpäin varsin jouhevasti. Koskela johitti teoksessa itse musiikkilukion kamariorkesteria. Otteissa näkyivät määrätietoisuus ja tulkinähtähtö.

Frans Veskonien *Mode Studiestia* kuultiin ensimmäinen osa. Orkestroinnissa oli hyviä oivalluksia: pianon bassopuoli, matalat jouset ja huilu loivat yhdessä hienoja sointivärejä. Jutta Kankaan *Häämarssissa* soolotruppetin maalailevat melodiat muodostivat mielenkiintoisen kontrastin rytmikkäälle jousipohjalle.

Markus Luomalan johtama musiikkilukion kamariorkesteri sai konsertissa ilahduttavan paljon soittoaikaa. Sibeliuksen *Impromptun hidas osa* soi hienosti laveineen legatolijoinen. Puhtaudessa oli paikoitellen toivomisen varaa.

O. Hotakaisen ja K. Jylhän *Polkka-kasikermästä* kuultiin taidokas esitys Musiikkilukion kansanmusiikkiryhmän soittamana. Musiikkilukion kuoro lauloi tarkasti ja puhtaasti, mutta pariaikymmentä puuttuvaa laulajaa olisi tarvittu forte-kohdissa.